

**Nr 41. Ändring av kommunens borgensprinciper
KSN-2013-0868**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att ändra kommunens borgensprinciper så att borgen som kommunen lämnar ska vara proprieborgen och borgensprinciperna efter denna ändring får lydelse enligt ärendets *bilaga*.

Stefan Hanna (C) avger särskilt yttrande enligt *bilaga A*.

Maria Gardfjell och Frida Johnsson (båda MP) reserverar sig till förmån för att kommunfullmäktige ska besluta

”att maxbeloppet för borgensåtagande ska vara 20 mnkr,

att säkerhet ska kunna ges motsvarande borgensåtagandet, samt

att kommunfullmäktige ska fatta beslut i alla åtaganden över 5 mnkr.”

Uppsala den 5 mars 2014
På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Mats Gyllander (alla M), Mohamad Hassan, Peter Nordgren (båda FP), Stefan Hanna (C), Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och Ilona Szatmári Waldau (V).

Dessutom närvarande: Simone Falk, Louise Landerholm Bill (båda M), Irene Zetterberg, Milischia Rezai (båda S) och Rickard Malmström (MP).

Ärendet

Uppsala kommun justerade sina borgensprinciper genom ett beslut i kommunfullmäktige 2013-08-26, § 195. Justeringen gjordes för att dels förtydliga principerna dels ge kommunstyrelsen mandat att ta beslut om borgen avseende lägre belopp, under 20 mnkr. I beslut om borgensprinciper ändrades inte den form av borgen som kommunen tillämpat och bankerna tidigare accepterat, dvs borgen angavs att avse s.k. enkel borgen.

Föredragning

Med enkel borgen avses ett förhållande där banken med alla till buds stående lagliga medel - betalningsföreläggande eller stämning och utmätning eller konkurs - måste se till att den antingen får betalt eller att låntagaren befinns sakna utmätningbara tillgångar. Först om banken kan visa att den inte kunnat få betalt, inträder kommunens betalningsskyldighet. Bankerna har skärpt sin hantering av lån med borgen och accepterar numera endast sk proprieborgen. Med en proprieborgen kan bankerna gå till kommunen och kräva betalning direkt när låntagaren inte fullgör sin betalningsskyldighet.

I de fall Uppsala kommun vill stödja föreningar eller de bolag föreningarna har för sina anläggningar genom att teckna borgen för de lån föreningen/bolaget tar för genomförande av investering i anläggningen måste borgensprinciperna justeras så att proprieborgen blir tillåten.

En proprieborgen innebär att kommunen tar på sig föreningens/bolagets skuld så som om det vore en egen skuld. Kommunen kommer därigenom att bära en mer direkt risk i relation till när enkel borgen tecknas. Med de borgensprinciper som antagits, där det dels krävs amortering på alla skulder med borgen dels finns ett stort mått av insyn i verksamheten hos föreningen, kan denna risk till del balanseras. Med det krav på säkerhet som finns, pantförskrivning av fastighet eller aktier, medför ett utlöst borgensåtagande att kommunen kan överta ägandet i den anläggning som borgen avser.

Bilaga A

Centerpartiet anser att det är olyckligt att kommunen överger tidigare princip om enkel borgen och istället övergår till att acceptera proprieborgen. Tyvärr innebär beslutet att bankerna självklart kommer att kräva proprieborgen vilket innebär att bankerna direkt kommer att kräva betalning av kommunen om en låntagare som har proprieborgen från Uppsala kommun inte lever upp till sina åtaganden. I tidigare ordning, med enkel borgen, har banken först tvingats driva betalningskravet mot långivaren genom betalningsförelägganden, stämning och utmätning eller konkurs. Detta innebär att skattekollektivets risk avsevärt höjs då den politiska verkligheten lätt leder till att pressen på t ex en idrottsförening att göra rätt för sig blir för svag. En bank kräver alltid av sina låntagare att de gör rätt för sig genom att följa överenskomna avtal och tar i övrigt enbart finansiell hänsyn.

Centerpartiet utgår ifrån att kommunen nu anstränger sig för att identifiera utlåningsföretag som vill etablera sig mer på Uppsalas marknad genom att acceptera enkel borgen när kommunen ska garantera andras skulder.

Stefan Hanna

Centerpartiet

1 Syfte

Ett beslut om borgensåtagande för en extern part är ett stöd som syftar till att underlätta för en verksamhet som är samhällsnyttig. I princip ska ett borgensåtagande endast avse investeringar av sådan art att kommunen självt kunde svara för dem d.v.s. investeringarna ska ligga inom den kommunala kompetensen. De ändamål som åtagandet gynnar ska sammanfalla med kommunens egna syften och intressen.

2 Villkor

2.1 Borgensåtaganden och kommunal upplåning

Ett borgensåtagande får inte äventyra eller fördyra kostnaden för den upplåning som kommunen självt gör. *Borgen tecknas i form av sk proprieborgen.*

2.2 Verksamhet och ändamål

Borgen ska endast lämnas om åtagandet är en absolut nödvändighet för genomförandet av projekt eller verksamhet som kommunen värderar som angelägen. Kommunal borgen får endast lämnas till förmån för föreningar och organisationer som uppför anläggningar.

Borgensåtaganden ska avse sådan förening eller organisation som bedriver verksamhet som främjar och är öppen för alla invånare i kommunen.

2.3 Belopps- och tidsgränser

Ett borgensåtagande ska alltid vara avgränsat i både belopp och tid samt ska alltid minskas i takt med att huvudfordran amorteras.

Vid beslut om borgen som fattas av kommunstyrelsen (se punkt 3 nedan) ska kommunens åtagande tidsbegränsas till som längst sex år. Redan ingångna åtaganden ska vid förnyelse tidsbegränsas till som längst denna tidsperiod. Vid beslut om borgen som fattas av kommunfullmäktige ska tidsbegränsning av borgen prövas i varje fall för sig.

Borgensåtagande för långfristiga lån, över ett år, får endast beslutas om låntagaren kan redovisa en amorteringsplan att gälla för lånet. Amortering ska i normalfallet påbörjas inom ett år. Lån kan omsättas men ursprungliga amorteringsplaner, återstående löptider och belopp får inte förändras utan en ny prövning av borgensåtagande. Kommunens regressrätt ska skrivas in i villkoren för borgensåtagande. Borgen ska alltid avse belopp i svenska kronor.

2.4 Säkerheter

Vid tecknande av kommunal borgen ska kommunen kräva säkerhet från låntagaren för hela eller delar av borgensåtagande. Säkerhet kan utgöras av:

- Pantbrev i fast egendom. Inteckningssäkerheten ska ha en acceptabel förmånsrätt vilket anses föreligga om inteckningen ligger inom 70 procent av marknadsvärdet på egendomen. Även om panten ges med bästa rätt ska en bedömning behöva göras om säkerheten är reell.
- Företagsinteckning
- Säkerhetsöverlåtelse av byggnad på ofri grund
- Solidarisk borgen från styrelsemedlemmar, personlig eller annan typ av underborgen
- Pantförskrivning av intäkter från bidrag
- Pantförskrivning av aktier i bolag som äger fastighet.

För det fall säkerhet lämnas i form av pantbrev i fast egendom får ytterligare belåning i pantsatt fastighet endast göras efter kommunens medgivande, om inte annat överenskommit vid beslut om borgensåtagandet.

Låntagare ska, som ett villkor för att borgen ska beviljas, förbinda sig att hålla de investeringar som borgen riktas mot försäkrade på ett betryggande sätt under den tid som borgen avser. Kommunen ska fortlöpande hållas underrättad om att försäkringen gäller.

2.5 Uppföljning av borgensåtagande

För den tid kommunen tecknat borgen ska från föreningen till kommunen varje år redovisas:

- Senaste av revisor granskad och godkänd resultat- och balansräkning
- Senaste verksamhetsberättelse
- Budget samt likviditetsprognos för innevarande år.

Från kommunens sida ska därutöver, i samband med tertialuppföljningarna samt bokslut, göras en bedömning av den risk som finns i borgen. Bedömningen ska redovisas i anslutning till tertialrapporterna samt årsbokslutet.

3 Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om borgen överstigande 20 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige delegerar genom dessa borgensprinciper till kommunstyrelsen att besluta om borgen upp till 20 miljoner kronor.

3.1 Riskanalys/bedömningar

Ett borgensåtagande innebär alltid ett risktagande. Kommunens beslut att ingå ett borgensåtagande ska alltid föregås av en noggrann bedömning av den risk som borgensåtagandet medför. Vid sådan bedömning ska bland annat följande övervägas:

- Risker i det projekt som investeringen avser
- Bedömning av låntagarens möjligheter att fullfölja sina åtaganden
- Bedömning av möjlighet att finansiera investeringen på annat sätt och kostnaden för alternativ finansiering.

En motsvarande riskanalys som görs inför ett borgensbeslut ska göras vid förnyande av äldre borgensåtaganden.

3.2 Avgifter för kommunal borgen

Borgensåtaganden är förenade med kostnader och risker för kommunen som ska kompenseras genom en borgensavgift. Avgifterna ska täcka kommunens kostnader för administration m.m.

För borgensåtaganden utgår en årlig borgensavgift på 0,5 procent av det kvarvarande borgensbeloppet. Avgiften betalas en gång per år i efterskott. Avgifterna ska skrivas in i borgensavtalet.

4 Infriande av borgen

Så snart det kan befaras att ett borgensåtagande kan komma att infrias ska detta skyndsamt meddelas till kommunstyrelsen.

5 Ansökan om borgen

Ansökan om borgen ska ställas till kommunstyrelsen med kopia till berörd nämnd. Handlingar som ska biläggas ansökan är i förekommande fall:

- De tre senaste årens resultat- och balansräkningar
- Revisions- och verksamhetsberättelser

- Budget och likviditetsprognos för innevarande år,
- Uppgift om aktuell styrelse samt firmatecknare
- Beskrivning av den verksamhet som låntagaren/gäldenären bedriver, innefattande av verksamhetens ändamål
- Beskrivning av den investering och verksamhet som ansökan avser med angivande av dess ändamål
- Ekonomisk kalkyl innefattande den budgeterade investeringsutgiften och de intäkter varmed investeringen kommer att finansieras
- Budget för de tre närmaste verksamhetsåren avseende låntagarens intäkter och kostnader
- Uppgifter om villkoren (löptid, räntenivå, amorteringsplan) för det lån som borgensåtagandet avser
- Uppgift om vilken säkerhet som kan erbjudas.

Förnyelse av borgen betraktas som ett nytt borgensåtagande. Ny ansökan ska därför ställas till kommunstyrelsen senast fyra månader innan gällande borgensåtagandes utgång.